

Dežman, ampak z dobrim prevdarkom, in gledé na razmere naše dežele izdelal postavo tako, da z dobro vestjo moram reči, če se potrdi ta postava, se našim šolam nova in dobra podlaga naredi. (Dobro! dobro!)

(Dalje prihodnjič.)

Slovansko slovstvo.

* **Istran**, to je, národní koledar za godinu 1869. Sostavio Franjo Ravnik. — Tako se zove prvi koledar namenjen našim bratom v Istri, ki ga je natisnil J. Blaznik v Ljubljani. Po navadni pratiki razun 70 narodnih prislovic, ki jih govori narod po Istri, Dalmaciji, Hrvaškem, Srbiji, Črni gori, Bosni in Ercegovini, in nekoliko basen, obsega ta koledarček zdravstvene in gospodarske poduke, vse na kratko pa dobro. — Naj bralcem našim iz basen podamo eno za poskušnjo v opomin; — imé jej je „Lav (lev) i lesica.“ Lav se svadi sa četvero medvedi. Ali ovi biahu liepo složni, i lav se je bojava naskočiti jih. Zato šalje lesicu k njim, da jih svojom lukavom mudrostju svadi. Dugo je nestalo lesice, ali napokon se lje povrati. Lav ju upita: „kakove glasove mi nosiš, su li medvedi još složni?“ — „O slogi nejma više govora, odgovori lesica, posijala sam medju njih sjeme nesloge, a nesložni neprijatelji su već i predobljeni; naskoči jih dakle, tvoji su!“ — „To je pravo, reče lav, ali kako onda ako se opet pomire?“ — „Ništa zato, odgovori lesica, jerbo zakrpan opanak nije nikad više nov.“ — Bratjo! Ljubimo se i budimo složni; čuvajmo se onih, koji siju medju nas sjeme nesloge — jedanput nesložni, za uvijek smo propali!

* **Abecednica v podobah in berilo za otroke.** Sestavil Ivan Tomšič, učitelj na ljubljanski c. k. normalni. Dobiva se v bukvarnici Giontini-a v Ljubljani po 12 kr. — Zagledavši to dobro knjižico s podobami smo bili bolj veseli kot da bi bili videli deset drugih knjig, ker to je prva v slovenskem jeziku in živo potrebna otročičem našim, ki se začno brati učiti. Drugi narodi imajo tacih in enacih, s podobami razjasnjenih knjig na cente, ki mladino mikajo in jo vabijo k branji koristnih reči. Še stari gledamo radi podobe (slike), kaj ne bi mladina gledala rada „pildkov“! Gosp. Tomšiču in Giontini-u gré tedaj za to malo stvarco velika hvala. Nadjamo se, da ne ostaneta le pri tej začetnici, marveč da se lotita še drugih, pa v podobah ličnih, kolikor je za nizko ceno mogoče, da z naukom se vadi tudi dober okus.

* **Slovenski Glasnik**, popuščen po gosp. prof. Janežiču, bode ob novem letu začel izhajati v Mariboru pod vredništvom gosp. Jurčiča.

Kratkočasno berilo za zimske večere.

Cerkev božjega groba v Jeruzalemu.

Malarija njene kuple je dovršena. Francozki umetniki so v 6 mesecih pomalali 1200 štirjaških metrov (1 francoski meter je nekaj čez 3 dunajske čevlje). Načrt vsemu je naredil slikar A. Salzmann, in reči se mora, da ga je stal mnogo truda in premišljanja, ker ni smel va-nj vplesti niti znamenj (simbolov), niti podobščin (figur), niti napisov — vendar pa je moral držati se zloga (stila) 12. veka. Zarad tega je načrt sestavil iz samih cvetličnih vencev, kakoršni se nahajajo v stavbah v času križarskih vojsk. Vsa sestava je jako olikanega okusa, barve se kaj lepo vjemajo. Vrh kuple je predrť; svetilnica njena (laterna) je 3 metre (čez 4 dunajske čevlje) visoka, njen premernik 5 metrov dolg; močan pa je tako, da nosi visoki, debelo pozlačeni križ.

V znožji kuple od znotraj je galerija okoli in okoli; v 20 rdeče zmalanih nišah (zdolbinah ali jamah v zidu) po pet zlatih svetilnic visi na zlati podpori. Teh 100 svetilk je podarila ruska država. Niše se ograde s pozlačenim omrežjem. Novi 5 metrov visoki zidni venec, na katerem sloni kupla, se pa zmala še tedaj, ko se zedinijo vlade, ki so si zarad te cerkve prišle navskriž. Ko se zvrši še to delo, prekrasna bode krogline okoli kapele božjega groba.

Dopisi.

Iz Trsta. U. — 29. dne u. m. so imeli Svetoivanci malo besedo za svoje domače. Prišlo pa je tudi iz Trsta mnogo gospôde, ker je izvedela, da se bode spet igrala Vilharjeva igra: „Slep ni lep.“ Vsi igralci so izvrstno igrali. Pri tej besedi pa so pokazale še posebno svetoivanska dekleta, da so vrle Slovenke; pele so na odru Vilharjevo „Slovensko dekle“ prav dobro. Drugo dekle je imelo sledeči govor: „Presrečno Vas pozdravljam slovenske sestre in slovenski bratje. Temu kraju se tedaj pravi čitalnica. — Ko smo dekleta nedavno slišale, da se pri sv. Ivanu napravi čitalnica, gledale smo debelo, kakor da bi nam kdo pravil o turških vaséh. Pozneje smo mislile, da bode tukaj dvorana, kjer se bode le jedlo, pilo in plesalo, pa tudi drugi so to mislili in še zdaj mislijo. Zarad tega so povzdignili glas rekoč: saj se že tako dosti greha godi, zdaj pa zarad čitalnice in v njej se ga bo pa še več! Še celó naše laške gospé, katerim povemo, so nas zarad naših vrlih slovenskih bratov, kateri so čitalnični udje, psovale in zasramovale — vrh tega pa tudi žugale, da nam ne dadó več perila. Pravo slovensko dekle in slovenska žena se pa tacega žuganja ne ustraši. Lahko taki gospôdi rečemo: Ne bojte se ne, da vam bomo vaše perilo s slovenskim duhom pokadile, kajti me čislamo duh slovenski, in škoda bi bilo za-nj. Kar nam pa denarja daste, ne daste ga nam zastonj, ampak zaslužimo ga pošteno in trdo. Onim pa, kateri se bojé pregreh, rečem le to: Ne dajte se za nos voditi, vpišite se v čitalnico, in videli boste, da se tukaj vse pošteno in na postavni poti ravna, tako, da se ne žali ne bližnji ne Bog. Možje in fantje hodijo le-sem brat časnike in bukve, in se pošteno veselijo, me dekleta in žene pa, da se v poštenem imenu veselimo in marsiktero milo slovensko pesem peti naučimo namesti laških, s kterimi smo se dozdej pačile. Ostanimo toraj od zdaj dalje zmerom in do konca svojega življenja zveste hčerke matere Slave! Našo čitalnico pa in tiste može, ki se za-njo trudijo, Bog živi!“ — Tako je govorilo dekle, ter pokazalo, da tudi ženski spol gori za narod naš. Živile vrle Slovenke! — Svetoivanski pevski zbor je pel „Primorsko“ in posebno „Sablenska brušena“ tako izvrstno, da se, kar se teh pesmi tiče, lahko meri z najboljšim zborom. Deklamoval je neki mož Vilharjevo „Kmet“ tako vrlo, da ni bilo pred konec ploska, dokler je ni še enkrat deklamoval. Slišal sem, da se zdaj učé Vilharjevo opereto „Jamska Ivanka“. Ne dvomim, da jim tudi ta pojde od rok. — Svetoivanska čitalnica bode živela, da si tudi ima nasprotnike, kateri le od slovenskih žuljev živé in bogaté. — Živeli vsi vrli Svetoivanci! Ne udajte se!

Slovenja Bistrica. — Novo ustanovljeni čitalnici naši predsednik je gosp. dr. Vošnjak, gosp. Fr. Ratelj blagajnik, gospodje: gostilničar Limavšek, koncipient J. Železnikar in župnik K. Cenec pa odborniki.

Iz Idrije. ** — V 59. listu „Tagblatta“ je bilo rečeno, da Kraševci svoje otroke v našo glavno šolo pošiljajo in da trgovci in posebno pa učitelji zavoljo